

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΟΔΗΓΙΑ 98/30/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 22ας Ιουνίου 1998

σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 57 παράγραφος 2, το άρθρο 66 και το άρθρο 100 Α,

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β της συνθήκης ⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

- (1) ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7 Α της συνθήκης, η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων· ότι είναι σημαντικό να θεσπιστούν μέτρα για να συνεχιστεί η ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς·
- (2) ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7 Γ της συνθήκης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές ανάπτυξης ορισμένων οικονομιών, αλλά οι παρεκκλίσεις πρέπει να έχουν προσωρινό χαρακτήρα και να επιφέρουν την ελάχιστη δυνατή διαταραχή στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς·
- (3) ότι η δημιουργία μιας ανταγωνιστικής αγοράς φυσικού αερίου είναι σημαντικό στοιχείο της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς ενέργειας·

⁽¹⁾ ΕΕ C 65 της 14.3.1992, σ. 14 και ΕΕ C 123 της 4.5.1994, σ. 26.

⁽²⁾ ΕΕ C 73 της 15.3.1993, σ. 31 και ΕΕ C 195 της 18.7.1994, σ. 82.

⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Νοεμβρίου 1993 (ΕΕ C 329 της 6.12.1993, σ. 182), κοινή θέση του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 1998 (ΕΕ C 91 της 26.3.1998, σ. 46) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 30ής Απριλίου 1998 (ΕΕ C 152 της 18.5.1998). Απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 1998.

- (4) ότι η οδηγία 91/296/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 1ης Μαΐου 1991, για τη διαμετακόμιση φυσικού αερίου μέσω των μεγάλων δικτύων ⁽⁴⁾ και η οδηγία 90/377/ΕΟΚ το Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1990, σχετικά με μια κοινοτική διαδικασία για τη διαφάνεια των τιμών αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας για τον τελικό βιομηχανικό καταναλωτή ⁽⁵⁾, συνιστούν μια πρώτη φάση για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς στον τομέα του φυσικού αερίου·

- (5) ότι είναι πλέον αναγκαίο να ληφθούν περαιτέρω μέτρα για τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου·

- (6) ότι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να επηρεάζουν την πλήρη εφαρμογή της συνθήκης, και ιδίως τις διατάξεις σχετικά με την ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων μέσα στην εσωτερική αγορά και τους κανόνες ανταγωνισμού, και δεν θίγουν τις εξουσίες της Επιτροπής δυνάμει της συνθήκης·

- (7) ότι η εσωτερική αγορά φυσικού αερίου πρέπει να δημιουργηθεί σταδιακά, προκειμένου η βιομηχανία να είναι σε θέση να προσαρμοστεί στο νέο της περιβάλλον κατά τρόπο ευέλικτο και ορθολογικό και να ληφθούν υπόψη οι διαφορετικές διαρθρώσεις της αγοράς στα κράτη μέλη·

- (8) ότι η δημιουργία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα του φυσικού αερίου θα πρέπει να ευνοεί τη διασύνδεση και τη διάλειτουργικότητα των δικτύων, π.χ. μέσω συμβατών ποιοτικών χαρακτηριστικών του αερίου·

- (9) ότι πρέπει να θεσπιστούν ορισμένοι κοινοί κανόνες για την οργάνωση και τη λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου· ότι, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, οι κανόνες αυτοί συνιστούν απλώς πλαίσιο γενικών αρχών, η λεπτομερής εφαρμογή των οποίων πρέπει να επαφίεται στα κράτη μέλη, ώστε κάθε κράτος μέλος να μπορεί να διατηρεί ή να

⁽⁴⁾ ΕΕ L 147 της 12.6.1991, σ. 37· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 95/49/ΕΚ (ΕΕ L 233 της 30.9.1995, σ. 86).

⁽⁵⁾ ΕΕ L 185 της 17.7.1990, σ. 16· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

επιλέγει το καταλληλότερο για μια ιδιαίτερη κατάσταση καθεστώσ, ιδίως όσον αφορά τις άδειες και την εποπτεία των συμβάσεων προμήθειας·

- (10) ότι η έξωθεν προμήθεια φυσικού αερίου έχει ιδιαίτερη σημασία για την αγορά φυσικού αερίου από κράτη μέλη που εξαρτώνται σημαντικά από τις εισαγωγές·
- (11) ότι, κατά γενικό κανόνα, οι επιχειρήσεις του τομέα του φυσικού αερίου πρέπει να μπορούν να λειτουργούν χωρίς να αντιμετωπίζουν διακρίσεις·
- (12) ότι, για ορισμένα κράτη μέλη, η επιβολή υποχρεώσεων παροχής υπηρεσίας κοινής ωφέλειας ενδέχεται να είναι αναγκαία προκειμένου να εξασφαλιστεί η ασφάλεια του εφοδιασμού, η προστασία των καταναλωτών και η προστασία του περιβάλλοντος, στοιχεία που κατά τη γνώμη αυτών των κρατών μελών δεν μπορεί να εγγυηθεί αναγκαστικά από μόνος του ο ελεύθερος ανταγωνισμός·
- (13) ότι ο μακροπρόθεσμος προγραμματισμός μπορεί να αποτελέσει ένα από τα μέσα για την εκπλήρωση των εν λόγω υποχρεώσεων παροχής υπηρεσίας κοινής ωφέλειας, λαμβανομένης υπόψη της δυνατότητας να ζητείται πρόσβαση στο δίκτυο από τρίτους· ότι τα κράτη μέλη μπορούν να παρακολουθούν τις συμβάσεις υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής οι οποίες συνάπτονται για να εξασφαλιστεί ο εφοδιασμός·
- (14) ότι το άρθρο 90 παράγραφος 1 της συνθήκης υποχρεώνει τα κράτη μέλη να τηρούν τους κανόνες ανταγωνισμού ως προς τις δημόσιες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα·
- (15) ότι το άρθρο 90 παράγραφος 2 της συνθήκης ορίζει ότι στους εν λόγω κανόνες υπόκεινται, υπό ορισμένες ειδικές προϋποθέσεις, και οι επιχειρήσεις οι επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος· ότι η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα επηρεάσει τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων αυτών· ότι, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 3, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει, ιδίως, να εφαρμόζουν το άρθρο 4 στην υποδομή διανομής προκειμένου να μην εμποδίζουν, νομικά ή πραγματικά, την εκπλήρωση των υποχρεώσεων γενικού οικονομικού συμφέροντος που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις αερίου·
- (16) ότι επομένως, όταν τα κράτη μέλη επιβάλλουν υποχρεώσεις παροχής υπηρεσίας κοινής ωφέλειας στις επιχειρήσεις του τομέα του φυσικού αερίου, πρέπει να τηρούν τους οικείους κανόνες της συνθήκης, όπως τους ερμηνεύει το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·
- (17) ότι πρέπει να θεσπιστούν βασικά κριτήρια και διαδικασίες για τις άδειες τις οποίες ενδέχεται να χορηγούν τα κράτη μέλη για την κατασκευή ή τη λειτουργία των σχετικών εγκαταστάσεων του εθνικού

δικτύου· ότι οι διατάξεις αυτές δεν πρέπει να θίγουν τους σχετικούς κανόνες της εθνικής νομοθεσίας βάσει των οποίων απαιτείται άδεια για την κατασκευή ή λειτουργία των σχετικών εγκαταστάσεων· ότι, ωστόσο, η απαίτηση αυτή δεν πρέπει να οδηγεί σε περιορισμό του ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων του τομέα·

- (18) ότι η απόφαση αριθ. 1254/96/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 1996, για τον καθορισμό συνόλου προανατολισμών σχετικά με τα διευρωπαϊκά δίκτυα στον τομέα της ενέργειας ⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση αριθ. 1047/97/EK, συμβάλλει στην ανάπτυξη ολοκληρωμένων υποδομών στον τομέα του φυσικού αερίου·
- (19) ότι οι τεχνικοί κανόνες για τη λειτουργία των δικτύων και των απευθείας αγωγών πρέπει να είναι διαφανείς και να διασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα·
- (20) ότι πρέπει να θεσπιστούν βασικοί κανόνες για τις επιχειρήσεις μεταφοράς, αποθήκευσης και υγροποιημένου φυσικού αερίου, καθώς και για τις επιχειρήσεις διανομής και εφοδιασμού·
- (21) ότι πρέπει να προβλεφθεί η πρόσβαση των αμύδων αρχών στους εσωτερικούς λογαριασμούς των επιχειρήσεων, τηρουμένης δεόντως της εμπιστευτικότητας·
- (22) ότι οι λογαριασμοί όλων των ολοκληρωμένων επιχειρήσεων φυσικού αερίου θα πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό διαφάνειας· ότι, πρέπει να τηρούνται χωριστοί λογαριασμοί για τις διάφορες δραστηριότητες όταν αυτό είναι απαραίτητο προκειμένου να αποφεύγονται οι διακρίσεις, οι διασταυρούμενες επιδοτήσεις και άλλες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, λαμβάνοντας υπόψη στις οικείες περιπτώσεις ότι για λογιστικούς λόγους η μεταφορά περιλαμβάνει και την επαναεριοποίηση· ότι δεν θα πρέπει να απαιτούνται χωριστοί λογαριασμοί για νομικά πρόσωπα όπως τα χρηματιστήρια και οι προθεσμιακές αγορές χρεογράφων, τα οποία δεν ασκούν καμία από τις δραστηριότητες μιας επιχείρησης φυσικού αερίου εκτός υπό αυτήν την συναλλακτική ιδιότητα· ότι οι ολοκληρωμένοι λογαριασμοί για την παραγωγή υδρογονανθράκων και συναφείς δραστηριότητες μπορούν να υποβάλλονται ως μέρος της υποχρεωτικής κατάρτισης λογαριασμών για δραστηριότητες άλλες πλην του φυσικού αερίου δυνάμει της παρούσας οδηγίας· ότι στις σχετικές πληροφορίες του άρθρου 23 παράγραφος 3 θα πρέπει να περιλαμβάνονται, εφόσον απαιτείται, λογιστικές πληροφορίες σχετικά με τους ανάντη αγωγούς·
- (23) ότι η πρόσβαση στο δίκτυο θα πρέπει να είναι ανοικτή σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και να

⁽¹⁾ EE L 161 της 29.6.1996, σ. 147· απόφαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση αριθ. 1047/97/EK (EE L 152 της 11.6.1997, σ. 12).

οδηγεί σε επαρκές και, εάν χρειάζεται, συγκρίσιμο επίπεδο ανοίγματος των αγορών στα διάφορα κράτη μέλη· ότι, ταυτόχρονα, το άνοιγμα των αγορών δεν πρέπει να δημιουργήσει περιττή ανισορροπία της κατάστασης ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις διαφορετικών κρατών μελών·

- (24) ότι, λόγω της ποικιλίας των διαρθρώσεων και της ιδιαιτερότητας των δικτύων στα κράτη μέλη, πρέπει να προβλεφθούν διαφορετικές διαδικασίες πρόσβασης στο δίκτυο οι οποίες να λειτουργούν σύμφωνα με αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια·
- (25) ότι, προκειμένου να επιτευχθεί η δημιουργία ανταγωνιστικής αγοράς στον τομέα του φυσικού αερίου, θα πρέπει να προβλεφθεί πρόσβαση στα προς τα ανάντη δίκτυα αγωγών· ότι απαιτείται ιδιαίτερη μεταχείριση όσον αφορά την εν λόγω πρόσβαση στα προς τα ανάντη δίκτυα αγωγών, έχοντας ιδίως υπόψη τα ειδικά οικονομικά, τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των δικτύων αυτών· ότι η παρούσα οδηγία ουδόλως θίγει τους εθνικούς φορολογικούς κανόνες·
- (26) ότι πρέπει να υπάρξει διάταξη σχετικά με την έγκριση της κατασκευής και τη χρησιμοποίηση απευθείας αγωγών·
- (27) ότι πρέπει να προβλεφθούν ρήτρες διασφάλισης και διαδικασίες επίλυσης των διαφορών·
- (28) ότι πρέπει να αποφεύγεται κάθε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης ή κάθε εξοντωτική συμπεριφορά·
- (29) ότι, λόγω του κινδύνου ιδιαίτερων δυσχερειών κατά την προσαρμογή των δικτύων σε ορισμένα κράτη μέλη, πρέπει να προβλεφθούν προσωρινές παρεκκλίσεις·
- (30) ότι οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής αποτελούν πραγματικότητα στην αγορά για τη διασφάλιση του εφοδιασμού των κρατών μελών σε αέριο· ότι, ειδικότερα, πρέπει να προβλεφθούν παρεκκλίσεις από ορισμένες διατάξεις της παρούσας οδηγίας για τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου που αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν σοβαρές οικονομικές δυσχέρειες λόγω των συμβατικών τους δεσμεύσεων υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής· ότι οι παρεκκλίσεις αυτές δεν θα πρέπει να υπονομεύουν το στόχο της παρούσας οδηγίας που είναι η φιλελευθεροποίηση της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου· ότι οποιοσδήποτε συμβάσεις υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής που συνάπτονται ή ανανεώνονται μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να είναι προσεκτικά συντεταγμένες ούτως ώστε να μην παρακωλύουν το σημαντικό άνοιγμα της αγοράς· ότι, συνεπώς, οι παρεκκλίσεις αυτές θα πρέπει να είναι περιορισμένες όσον αφορά

το χρόνο και το πεδίο εφαρμογής τους και να χορηγούνται κατά διαφανή τρόπο, υπό την εποπτεία της Επιτροπής·

- (31) ότι απαιτούνται ειδικές διατάξεις για αγορές και επενδύσεις σε άλλες περιοχές οι οποίες δεν έχουν ακόμη φθάσει σε ανεπτυγμένο στάδιο· ότι οι παρεκκλίσεις για τις αγορές και περιοχές αυτές θα πρέπει να είναι περιορισμένες όσον αφορά το χρόνο και το πεδίο εφαρμογής τους· ότι, για λόγους διαφάνειας και ομοιομορφίας, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει σημαντικό ρόλο στη χορήγηση των παρεκκλίσεων αυτών·
- (32) ότι η παρούσα οδηγία συνιστά περαιτέρω φάση φιλελευθεροποίησης· ότι εντούτοις, ακόμα και μετά την έναρξη εφαρμογής της, θα διατηρηθούν κάποια εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές φυσικού αερίου μεταξύ των κρατών μελών· ότι, βάσει της αποκτηθείσας πείρας, πρέπει να υποβληθούν προτάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου· ότι, συνεπώς, η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κοινούς κανόνες για τη μεταφορά, τη διανομή, την προμήθεια και την αποθήκευση του φυσικού αερίου και προσδιορίζει τους όρους σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένου του υδροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ), την πρόσβαση στην αγορά, την εκμετάλλευση των δικτύων και τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών μεταφοράς, διανομής, προμήθειας και αποθήκευσης φυσικού αερίου.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

1. «επιχείρηση φυσικού αερίου»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες δραστηριότητες και είναι υπεύθυνο για τα εμπορικά και τεχνικά καθήκοντα ή/και τα καθήκοντα συντήρησης τα σχετικά με τις δραστηριότητες αυτές: παραγωγή, μεταφορά, διανομή, προμήθεια, αγορά ή αποθήκευση φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένου του ΥΦΑ· στον ορισμό αυτό δεν περιλαμβάνονται οι τελικοί πελάτες·

2. «προς τα ανάντη δίκτυο αγωγών»: κάθε αγωγός ή δίκτυο αγωγών που λειτουργεί ή/και κατασκευάζεται ως μέρος ενός έργου παραγωγής πετρελαίου ή φυσικού αερίου, ή χρησιμοποιείται για την παροχέτευση φυσικού αερίου από ένα ή περισσότερα τέτοια έργα προς ένα εργοστάσιο ή τεματικό σταθμό επεξεργασίας ή τελικό παράκτιο σταθμό εκφόρτωσης·
3. «μεταφορά»: η μεταφορά φυσικού αερίου μέσω δικτύου αγωγών υψηλής πίεσης πλην δικτύου αγωγών προς τα ανάντη, με σκοπό την παροχή σε πελάτες·
4. «επιχείρηση μεταφοράς»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί τη δραστηριότητα μεταφοράς·
5. «διανομή»: η μεταφορά φυσικού αερίου μέσω τοπικών ή περιφερειακών δικτύων αεριοαγωγών με σκοπό την παράδοσή του σε πελάτες·
6. «επιχείρηση διανομής»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί τη δραστηριότητα διανομής·
7. «προμήθεια»: η παροχή ή/και πώληση φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένου του ΥΦΑ, σε πελάτες·
8. «επιχείρηση προμήθειας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί τη δραστηριότητα προμήθειας·
9. «εγκατάσταση αποθήκευσης»: η εγκατάσταση που χρησιμοποιείται για την αποθήκευση φυσικού αερίου η οποία ανήκει ή/και την οποία εκμεταλλεύεται μια επιχείρηση φυσικού αερίου, εξαιρουμένου του τμήματος που χρησιμοποιείται για δραστηριότητες παραγωγής·
10. «επιχείρηση αποθήκευσης»: το νομικό ή φυσικό πρόσωπο που ασκεί τη δραστηριότητα αποθήκευσης·
11. «εγκατάσταση υδροποιημένου φυσικού αερίου»: ο τεματικός σταθμός που χρησιμοποιείται για την υδροποίηση φυσικού αερίου ή την εκφόρτωση, αποθήκευση και εκ νέου αεριοποίηση ΥΦΑ·
12. «δίκτυο»: τα δίκτυα μεταφοράς ή/και διανομής ή/και οι εγκαταστάσεις ΥΦΑ που ανήκουν σε ή/και που τα εκμεταλλεύεται επιχείρηση φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων για την παροχή βοηθητικών υπηρεσιών, καθώς και των εγκαταστάσεων συνδεδεμένων επιχειρήσεων που απαιτούνται για την παροχή πρόσβασης στη μεταφορά και τη διανομή·
13. «διασυνδεδεμένο δίκτυο»: δίκτυο αποτελούμενο από αριθμό δικτύων που συνδέονται μεταξύ τους·
14. «απευθείας αγωγός»: αγωγός φυσικού αερίου συμπληρωματικός του διασυνδεδεμένου δικτύου·
15. «ολοκληρωμένη επιχείρηση φυσικού αερίου»: η επιχείρηση που είναι κάθετα ή οριζόντια ολοκληρωμένη·
16. «κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση»: η επιχείρηση φυσικού αερίου που ασκεί δύο ή περισσότερες από τις δραστηριότητες παραγωγής, μεταφοράς, διανομής, προμήθειας ή αποθήκευσης φυσικού αερίου·
17. «οριζόντια ολοκληρωμένη επιχείρηση»: η επιχείρηση που ασκεί μία τουλάχιστον από τις δραστηριότητες παραγωγής, μεταφοράς, διανομής, προμήθειας ή αποθήκευσης φυσικού αερίου, και μία δραστηριότητα εκτός του τομέα του φυσικού αερίου·
18. «συνδεδεμένη επιχείρηση»: οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις, κατά την έννοια του άρθρου 41 της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1983, βάσει του άρθρου 54 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης, σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς⁽¹⁾, ή/και οι συγγενείς επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 33 παράγραφος 1 της ίδιας οδηγίας ή/και οι επιχειρήσεις που ανήκουν στους ίδιους μετόχους·
19. «χρήστης δικτύου»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που τροφοδοτεί το δίκτυο ή τροφοδοτείται από αυτό·
20. «πελάτες»: οι πελάτες χονδρικής ή οι τελικοί πελάτες φυσικού αερίου και επιχειρήσεις φυσικού αερίου που αγοράζουν φυσικό αέριο·
21. «τελικός πελάτης»: ο πελάτης που αγοράζει φυσικό αέριο για ίδια χρήση·
22. «πελάτες χονδρικής»: εφόσον τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν την ύπαρξή τους, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία αγοράζουν και πωλούν φυσικό αέριο και τα οποία δεν ασκούν τις δραστηριότητες μεταφοράς ή διανομής εντός ή εκτός του δικτύου στο οποίο είναι εγκατεστημένα·
23. «μακροπρόθεσμος προγραμματισμός»: ο προγραμματισμός του εφοδιασμού και της μακροπρόθεσμης μεταφορικής δυναμικότητας των επιχειρήσεων φυσικού αερίου, με σκοπό να ικανοποιείται η ζήτηση σε φυσικό αέριο του δικτύου, να επιτυγχάνεται η διαφοροποίηση των πηγών και να εξασφαλίζεται ο εφοδιασμός των πελατών·
24. «αναδυόμενη αγορά»: το κράτος μέλος στο οποίο η πρώτη εμπορική προμήθεια της πρώτης μακροχρόνιας σύμβασής του για την προμήθεια φυσικού αερίου πραγματοποιήθηκε εντός των τελευταίων δέκα ετών·
25. «ασφάλεια»: τόσο η ασφάλεια της προμήθειας και του εφοδιασμού όσο και η τεχνική ασφάλεια.

(1) ΕΕ L 193 της 18.7.1983, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Π

ΓΕΝΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

Άρθρο 3

1. Τα κράτη μέλη, βάσει της θεσμικής τους οργάνωσης και τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας, μεριμνούν ώστε, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, η εκμετάλλευση των επιχειρήσεων φυσικού αερίου να διενεργείται σύμφωνα με τις αρχές της παρούσας οδηγίας, με σκοπό την επίτευξη μιας ανταγωνιστικής αγοράς φυσικού αερίου, και δεν εφαρμόζουν διακρίσεις μεταξύ αυτών των επιχειρήσεων όσον αφορά τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις τους.

2. Τηρώντας πλήρως τις οικείες διατάξεις της συνθήκης, και ιδίως το άρθρο 90, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας προς το γενικότερο οικονομικό συμφέρον, οι οποίες μπορούν να αφορούν την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας εφοδιασμού, την τακτική παροχή, την ποιότητα και τις τιμές, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος. Οι υποχρεώσεις αυτές πρέπει να ορίζονται σαφώς, να είναι διαφανείς, αμερόληπτες και ελέγξιμες· οι εν λόγω υποχρεώσεις, καθώς και οι ενδεχόμενες αναθεωρήσεις τους, δημοσιεύονται και κοινοποιούνται αμελλητί από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή. Ως μέσο για την υλοποίηση των υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας όσον αφορά την ασφάλεια εφοδιασμού, όσα κράτη μέλη το επιθυμούν μπορούν να εφαρμόσουν μακροπρόθεσμο προγραμματισμό, λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα τρίτων να επιδιώξουν πρόσβαση στο δίκτυο.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να μην εφαρμόσουν τις διατάξεις του άρθρου 4 όσον αφορά τη διανομή, εφόσον η εφαρμογή τους θα παρεμπόδιζε, από νομική ή πραγματική άποψη, την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου προς το κοινό οικονομικό συμφέρον, και στο μέτρο που η ανάπτυξη των συναλλαγών δεν θα επηρεαζόταν σε βαθμό αντίθετο με τα συμφέροντα της Κοινότητας. Τα συμφέροντα της Κοινότητας περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τον ανταγωνισμό όσον αφορά τους επιλέξιμους πελάτες σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και το άρθρο 90 της συνθήκης.

Άρθρο 4

1. Οσάκις απαιτείται άδεια (π.χ. ειδική άδεια, συναίνεση, εκχώρηση, συγκατάθεση ή έγκριση) για την κατασκευή ή την εκμετάλλευση εγκαταστάσεων φυσικού αερίου, τα κράτη μέλη ή η αρμόδια αρχή την οποία ορίζουν, χορηγούν άδειες κατασκευής ή/και εκμετάλλευσης τέτοιων εγκαταστάσεων, αγωγών και συναφών εξοπλισμών στο έδαφός τους, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 4. Τα κράτη μέλη ή η υπ' αυτών οριζόμενη αρμόδια αρχή δύνανται επίσης να χορηγούν άδειες στην ίδια βάση για την προμήθεια φυσικού αερίου, μεταξύ άλλων και σε πελάτες χονδρικής.

2. Όταν εφαρμόζουν σύστημα χορήγησης αδειών, τα κράτη μέλη καθορίζουν αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια τα οποία πρέπει να πληροί η επιχείρηση που ζητά άδεια κατασκευής ή/και εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων φυσικού αερίου, ή άδεια προμήθειας φυσικού αερίου. Τα αμερόληπτα κριτήρια και διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών δημοσιοποιούνται.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την αντικειμενικότητα και την αμεροληψία των λόγων απόρριψης μιας αίτησης για χορήγηση άδειας, καθώς και τη γνωστοποίησή τους στον αιτούντα. Οι λόγοι απόρριψης διαβιβάζονται στην Επιτροπή προς ενημέρωσή της. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν διαδικασία που παρέχει στον αιτούντα τη δυνατότητα προσφυγής κατά της απόρριψης της αίτησης.

4. Για την ανάπτυξη νεοεφοδιαζόμενων περιοχών και για την εν γένει αποτελεσματική λειτουργία, με την επιφύλαξη του άρθρου 20, τα κράτη μέλη δύνανται να αρνούνται τη χορήγηση και άλλης άδειας για κατασκευή και εκμετάλλευση δικτύων αγωγών διανομής σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη περιοχή εφόσον έχουν ήδη κατασκευασθεί ή προβλέπεται να κατασκευασθούν εκεί τέτοια δίκτυα αγωγών και εφόσον η υπάρχουσα προβλεπόμενη μεταφορική δυναμικότητα δεν έχει κορεσθεί.

Άρθρο 5

Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την εκπόνηση και τη δημοσίευση τεχνικών κανόνων που ορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις τεχνικού σχεδιασμού και λειτουργίας για τη σύνδεση με το δίκτυο εγκαταστάσεων ΥΦΑ, εγκαταστάσεων αποθήκευσης, άλλων δικτύων μεταφοράς ή διανομής και απευθείας αγωγών. Οι κανόνες αυτοί πρέπει να εξασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα των δικτύων και να είναι αντικειμενικοί και αμερόληπτοι. Κοινοποιούνται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 83/189/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, περί του καθορισμού της διαδικασίας για την παροχή πληροφοριών στον τομέα των τεχνικών προτύπων και κανόνων⁽¹⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΙ

ΜΕΤΑΦΟΡΑ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΥΓΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ

Άρθρο 6

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι επιχειρήσεις μεταφοράς, αποθήκευσης και ΥΦΑ να τηρούν τα άρθρα 7 και 8.

(1) ΕΕ L 109 της 26.4.1983, σ. 8· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 96/139/ΕΚ (ΕΕ L 32 της 10.2.1996, σ. 31).

Άρθρο 7

1. Η επιχείρηση μεταφοράς, αποθήκευσης ή/και ΥΦΑ εκμεταλλεύεται, συντηρεί και αναπτύσσει, υπό οικονομικώς αποδεκτές συνθήκες, ασφαλείς, αξιόπιστες και αποτελεσματικές εγκαταστάσεις μεταφοράς, αποθήκευσης και υγροποιημένου φυσικού αερίου, λαμβάνοντας τη δέουσα μέριμνα για το περιβάλλον.

2. Σε κάθε περίπτωση, η επιχείρηση μεταφοράς, αποθήκευσης ή/και ΥΦΑ οφείλει να αποφεύγει κάθε διάκριση μεταξύ των χρηστών του δικτύου ή των κατηγοριών χρηστών του δικτύου, ιδίως υπέρ των συνδεδεμένων της επιχείρησης.

3. Η επιχείρηση μεταφοράς, αποθήκευσης ή/και και υγροποιημένου φυσικού αερίου παρέχει σε κάθε άλλη επιχείρηση μεταφοράς, σε κάθε άλλη επιχείρηση αποθήκευσης ή/και σε κάθε άλλη επιχείρηση διανομής επαρκείς πληροφορίες προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η μεταφορά ή η αποθήκευση του φυσικού αερίου θα μπορεί να πραγματοποιείται κατά τρόπο συμβατό με την ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του διασυνδεδεμένου δικτύου.

Άρθρο 8

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 12 ή οποιασδήποτε άλλης νομικής υποχρέωσης για κοινοποίηση πληροφοριών, η επιχείρηση μεταφοράς, αποθήκευσης ή/και ΥΦΑ τηρεί το απόρρητο των εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών οι οποίες περιέχονται σε γνώση της κατά την εκτέλεση των εργασιών της.

2. Κατά την αγορά ή την πώληση φυσικού αερίου από την επιχείρηση μεταφοράς ή από συνδεδεμένη επιχείρηση, οι επιχειρήσεις μεταφοράς δεν καταχρώνται των εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών που λαμβάνουν από τρίτους κατά την παροχή ή τη διαπραγμάτευση παροχής πρόσβασης στο δίκτυο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ*Άρθρο 9*

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι επιχειρήσεις διανομής να ενεργούν σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να υποχρεώσουν τις επιχειρήσεις διανομής ή/και τις επιχειρήσεις προμήθειας να εφοδιάζουν πελάτες ευρισκομένους σε μια δεδομένη ζώνη ή ορισμένη κατηγορία ή και τα δύο. Το τιμολόγιο αυτών των προμηθειών μπορεί να ρυθμισθεί προκειμένου, για παράδειγμα, να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση των συγκεκριμένων πελατών.

Άρθρο 10

1. Κάθε επιχείρηση διανομής εκμεταλλεύεται, συντηρεί και αναπτύσσει υπό οικονομικώς αποδεκτές συνθήκες ένα ασφαλές, αξιόπιστο και αποτελεσματικό δίκτυο, λαμβάνοντας τη δέουσα μέριμνα για το περιβάλλον.

2. Εν πάση περιπτώσει, η επιχείρηση διανομής οφείλει να αποφεύγει κάθε διάκριση μεταξύ χρηστών ή κατηγοριών χρηστών του δικτύου, ιδίως υπέρ των συνδεδεμένων της επιχείρησης.

3. Κάθε επιχείρηση διανομής παρέχει σε κάθε άλλη επιχείρηση διανομής ή/και σε κάθε άλλη επιχείρηση μεταφοράς ή/και σε κάθε άλλη επιχείρηση αποθήκευσης, επαρκείς πληροφορίες προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η μεταφορά του αερίου θα διενεργείται κατά τρόπο συμβατό με την ασφαλή και αποτελεσματική λειτουργία του διασυνδεδεμένου δικτύου.

Άρθρο 11

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 12 ή οποιασδήποτε άλλης νομικής υποχρέωσης για κοινοποίηση πληροφοριών, η επιχείρηση διανομής τηρεί το απόρρητο των εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών οι οποίες περιέχονται σε γνώση της κατά την εκτέλεση των εργασιών της.

2. Κατά την αγορά ή την πώληση φυσικού αερίου από επιχειρήσεις διανομής ή από συνδεδεμένες επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις διανομής δεν καταχρώνται των εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών που λαμβάνουν από τρίτους κατά την παροχή ή τη διαπραγμάτευση παροχής πρόσβασης στο δίκτυο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ*Άρθρο 12*

Τα κράτη μέλη, ή κάθε οριζόμενη υπ' αυτών αρμόδια αρχή, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων για την επίλυση των διαφορών αρχών κατ' άρθρο 21 παράγραφος 2 και άρθρο 23 παράγραφος 3, έχουν δικαίωμα πρόσβασης στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων φυσικού αερίου κατ' άρθρο 13, τους οποίους χρειάζεται να ελέγξουν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Τα κράτη μέλη και η οριζόμενη υπ' αυτών αρμόδια αρχή, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων για την επίλυση των διαφορών αρχών, διαφυλάσσουν το απόρρητο των εμπορικώς ευαίσθητων πληροφοριών. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν εξαιρέσεις από την αρχή της εμπιστευτικότητας εφόσον τούτο είναι αναγκαίο για την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 13

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι οι λογαριασμοί των επιχειρήσεων φυσικού αερίου θα τηρούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 5 του παρόντος άρθρου.

2. Ανεξάρτητα από το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς ή τη νομική μορφή τους, οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου καταρτίζουν, υποβάλλουν προς έλεγχο και δημοσιεύουν τους ετήσιους λογαριασμούς τους σύμφωνα με τους κανόνες του εθνικού δικαίου περί ετησίων λογαριασμών των κεφαλαιουχικών εταιρειών οι οποίοι έχουν θεσπισθεί με την τέταρτη οδηγία 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1978, βασιζόμενη στο άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης περί των ετησίων λογαριασμών εταιρειών ορισμένων μορφών⁽¹⁾.

Οι επιχειρήσεις που δεν υποχρεούνται από το νόμο να δημοσιεύουν τους ετήσιους λογαριασμούς τους οφείλουν να τηρούν στην έδρα τους αντίγραφα στη διάθεση του κοινού.

3. Οι ολοκληρωμένες επιχειρήσεις φυσικού αερίου τηρούν, στα εσωτερικά λογιστικά τους, χωριστούς λογαριασμούς για τις δραστηριότητες μεταφοράς, διανομής και αποθήκευσης φυσικού αερίου, και, ανάλογα με την περίπτωση, ενοποιημένους λογαριασμούς για τις δραστηριότητες εκτός του τομέα του φυσικού αερίου, όπως ακριβώς θα έπρατταν εάν οι εν λόγω δραστηριότητες ασκούνταν από διαφορετικές επιχειρήσεις, προκειμένου να αποφεύγονται οι διακρίσεις, οι διασταυρούμενες επιδοτήσεις και οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Οι εσωτερικοί αυτοί λογαριασμοί περιλαμβάνουν ισολογισμό και λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως για κάθε δραστηριότητα.

Όπου εφαρμόζεται το άρθρο 16 και η πρόσβαση στο δίκτυο βασίζεται σε ενιαία επιβάρυνση τόσο για τη μεταφορά όσο και για τη διανομή, οι λογαριασμοί μεταφοράς και διανομής είναι δυνατόν να συνδυάζονται.

4. Οι επιχειρήσεις διευκρινίζουν, στα εσωτερικά τους λογιστικά, τους κανόνες κατανομής του ενεργητικού και παθητικού και των δαπανών και εσόδων, καθώς και τους κανόνες απόσβεσης, με την επιφύλαξη των εφαρμοζομένων σε εθνικό επίπεδο κανόνων περί λογιστικής, τους οποίους εφαρμόζουν για την κατάρτιση των χωριστών λογαριασμών που αναφέρονται στην παράγραφο 3. Οι κανόνες αυτοί μπορούν να τροποποιούνται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Οι τροποποιήσεις πρέπει να επισημαίνονται και να αιτιολογούνται δεόντως.

5. Οι ετήσιοι λογαριασμοί παραθέτουν, σε παράρτημα, τις σημαντικές πράξεις που έχουν πραγματοποιηθεί με συγγενικές επιχειρήσεις.

(1) ΕΕ L 222 της 14.8.1978, σ. 11· οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 94/8/ΕΚ (ΕΕ L 82 της 25.3.1994, σ. 33).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ

Άρθρο 14

Για την οργάνωση της πρόσβασης στο δίκτυο, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν μία ή και τις δύο διαδικασίες των άρθρων 15 και 16. Η διαχείριση αυτών των διαδικασιών γίνεται σύμφωνα με αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα κριτήρια.

Άρθρο 15

1. Στην περίπτωση πρόσβασης στο δίκτυο κατόπιν διαπραγματεύσεων, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου και οι επιλέξιμοι πελάτες, εντός και εκτός του εδάφους που καλύπτεται από το διασυνδεδεμένο δίκτυο, να είναι σε θέση να διαπραγματεύονται την πρόσβαση στο δίκτυο ώστε να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις προμηθειών βάσει εθελοντικών εμπορικών συμφωνιών. Τα μέρη οφείλουν να διαπραγματεύονται καλοπίστως την πρόσβαση στο δίκτυο.

2. Οι συμβάσεις για την πρόσβαση στο δίκτυο αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης με τις εκάστοτε επιχειρήσεις φυσικού αερίου. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις επιχειρήσεις φυσικού αερίου να δημοσιεύουν τους κύριους εμπορικούς όρους χρήσης του δικτύου εντός του πρώτου έτους μετά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και εν συνεχεία κάθε χρόνο.

Άρθρο 16

Τα κράτη μέλη τα οποία επιλέγουν διαδικασία ρυθμιζόμενης πρόσβασης στο δίκτυο λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να παρέχουν στις επιχειρήσεις φυσικού αερίου και στους επιλέξιμους πελάτες εντός και εκτός του εδάφους που καλύπτεται από το διασυνδεδεμένο δίκτυο, δικαίωμα πρόσβασης στο δίκτυο, βάσει δημοσιευόμενων τιμολογίων ή/και άλλων όρων και υποχρεώσεων χρήσης του δικτύου αυτού. Αυτό το δικαίωμα πρόσβασης των επιλέξιμων πελατών μπορεί να εξασφαλίζεται δίδοντάς τους τη δυνατότητα να συνάπτουν συμβάσεις προμήθειας με ανταγωνιστικές επιχειρήσεις φυσικού αερίου διαφορετικές από τον ιδιοκτήτη ή/και το φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου ή μια συνδεδεμένη επιχείρηση.

Άρθρο 17

1. Οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου μπορούν να απαγορεύσουν την πρόσβαση στο δίκτυο λόγω έλλειψης χωρητικότητας, ή όταν η πρόσβαση στο δίκτυο θα τις εμπόδιζε να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις παροχής υπηρεσιών κοινής ωφελείας που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2, και οι οποίες τους έχουν ανατεθεί ή λόγω σοβαρών οικονομικών και χρηματοπιστωτικών δυσχερειών στο πλαίσιο συμβάσεων υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια και τις διαδικασίες του άρθρου 25 και την εναλλακτική λύση που επιλέγει το

κράτος μέλος σύμφωνα με την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου. Η απαγόρευση αιτιολογείται δεόντως.

2. Τα κράτη μέλη δύνανται να λάβουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι η επιχείρηση φυσικού αερίου που απαγορεύει την πρόσβαση στο δίκτυο λόγω έλλειψης χωρητικότητας ή λόγω έλλειψης διασύνδεσης θα προβεί στις αναγκαίες βελτιώσεις, όταν αυτό είναι οικονομικώς εφικτό ή όταν ένας δυνητικός πελάτης είναι διατεθειμένος να πληρώσει γι' αυτές. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες τα κράτη μέλη εφαρμόζουν την παράγραφο 4 του άρθρου 4, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα μέτρα αυτά.

Άρθρο 18

1. Τα κράτη μέλη ορίζουν τους επιλέξιμους πελάτες, δηλαδή τους εντός του εδάφους τους πελάτες, οι οποίοι έχουν τη νομική ικανότητα να συνάπτουν συμβάσεις στον τομέα του φυσικού αερίου ή να αγοράζουν φυσικό αέριο σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 16. Όλοι οι πελάτες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου πρέπει να ανήκουν στην κατηγορία αυτή.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τουλάχιστον οι ακόλουθοι πελάτες θα ορισθούν ως επιλέξιμοι:

- οι επιχειρήσεις οι οποίες χρησιμοποιούν φυσικό αέριο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ανεξάρτητα από το επίπεδο ετήσιας κατανάλωσής τους· προκειμένου όμως να διασφαλίσουν την ισορροπία της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, τα κράτη μέλη δύνανται να καθορίσουν όριο, το οποίο δεν θα υπερβαίνει το επίπεδο που προβλέπεται για τους άλλους τελικούς πελάτες, για την επιλεξιμότητα των παραγωγών συνδυασμένης θερμότητας και ηλεκτρικής ενέργειας. Τα όρια αυτά κοινοποιούνται στην Επιτροπή,
- άλλοι τελικοί πελάτες που καταναλώνουν άνω των 25 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων φυσικού αερίου ετησίως ανά τόπο κατανάλωσης.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο ορισμός των επιλέξιμων πελατών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 να οδηγήσει σε άνοιγμα της αγοράς ίσο τουλάχιστον προς 20% της συνολικής ετήσιας κατανάλωσης στην εθνική αγορά φυσικού αερίου.

4. Το αναφερόμενο στην παράγραφο 3 ποσοστό αυξάνεται στο 28% της συνολικής ετήσιας κατανάλωσης στην εθνική αγορά φυσικού αερίου πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και στο 33% αυτής δέκα έτη μετά την έναρξη ισχύος της.

5. Εάν ο ορισμός των επιλέξιμων πελατών, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1, επιφέρει άνοιγμα της αγοράς μεγαλύτερο του 30% της συνολικής ετήσιας κατανάλωσης στην εθνική αγορά φυσικού αερίου, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δύναται να τροποποιήσει τον ορισμό ώστε το άνοιγμα να μειωθεί σε επίπεδο όχι χαμηλότερο του 30% της συνολικής ετήσιας κατανάλωσης στην εθνική αγορά φυσικού αερίου. Τα κράτη μέλη τροποποιούν τον ορισμό

κατά τρόπο ισορροπημένο, που να μη συνεπάγεται συγκεκομμένα μειονεκτήματα για ορισμένους τύπους ή κατηγορίες επιλέξιμων πελατών, αλλά που να λαμβάνει υπόψη τις υφιστάμενες διαρθρώσεις της αγοράς.

6. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα ώστε το άνοιγμα της αγοράς τους στον τομέα του φυσικού αερίου να αυξάνεται προοδευτικά επί διάστημα δέκα ετών:

- το κατώτατο όριο που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο για τους επιλέξιμους πελάτες, εκτός των επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν φυσικό αέριο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, μειώνεται σε 15 εκατομμύρια κυβικά μέτρα ετησίως ανά τόπο κατανάλωσης πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, και σε 5 εκατομμύρια κυβικά μέτρα ετησίως ανά τόπο κατανάλωσης δέκα έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας,
- το ποσοστό που αναφέρεται στην παράγραφο 5 αυξάνεται σε 38% της συνολικής ετήσιας κατανάλωσης στην εθνική αγορά φυσικού αερίου πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και σε 43% δέκα έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.

7. Όσον αφορά τις αναδυόμενες αγορές, το βαθμιαίο άνοιγμα της αγοράς που προβλέπεται από το παρόν άρθρο αρχίζει να εφαρμόζεται από τη λήξη της παρέκκλισης κατ' άρθρο 26 παράγραφος 2.

8. Οι επιχειρήσεις διανομής, εάν δεν έχουν ήδη χαρακτηριστεί ως επιλέξιμοι πελάτες δυνάμει της παραγράφου 1, έχουν την νομική ικανότητα να συνάπτουν συμβάσεις για φυσικό αέριο σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 16 για την ποσότητα φυσικού αερίου την οποία καταναλώνουν οι πελάτες τους που έχουν οριστεί ως επιλέξιμοι εντός του δικτύου διανομής τους, προκειμένου να προμηθεύουν τους πελάτες αυτούς.

9. Τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τα κριτήρια για τον καθορισμό των επιλέξιμων πελατών οι οποίοι αναφέρονται στην παράγραφο 1 έως τις 31 Ιανουαρίου εκάστου έτους. Οι πληροφορίες αυτές και κάθε άλλη κατάλληλη πληροφορία που αιτιολογεί το άνοιγμα της αγοράς σύμφωνα με το παρόν άρθρο, αποστέλλονται στην Επιτροπή προς δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*. Η Επιτροπή δύναται να ζητά από κράτος μέλος τροποποίηση των προδιαγραφών του, εφόσον αυτές παρακλύουν την ορθή εφαρμογή της παρούσας οδηγίας όσον αφορά την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου. Εάν το οικείο κράτος μέλος δεν συμμορφωθεί εντός τριών μηνών, λαμβάνεται τελική απόφαση σύμφωνα με τη διαδικασία I του άρθρου 2 της απόφασης 87/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 1987, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή⁽¹⁾.

(1) ΕΕ L 197 της 18.7.1987, σ. 33.

Άρθρο 19

1. Προκειμένου να αποφευχθούν ανισορροπίες στο άνοιγμα των αγορών φυσικού αερίου κατά την περίοδο που προβλέπεται στο άρθρο 28:

- α) δεν μπορούν να απαγορευθούν οι συμβάσεις για την προμήθεια φυσικού αερίου δυνάμει των άρθρων 15, 16 και 17 με επιλέξιμο πελάτη στο δίκτυο άλλου κράτους μέλους αν ο πελάτης αυτός θεωρείται επιλέξιμος σε αμφότερα τα συγκεκριμένα δίκτυα:
- β) αν η διεξαγωγή των συναλλαγών που περιγράφονται στο στοιχείο α) δεν γίνει δεκτή διότι ο πελάτης είναι επιλέξιμος σε ένα μόνο από τα δύο δίκτυα, η Επιτροπή μπορεί, λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση της αγοράς και το κοινό συμφέρον, να υποχρεώσει το αρνούμενο μέρος να εκτελέσει την αιτούμενη προμήθεια φυσικού αερίου μετά από αίτημα του κράτους μέλους στο οποίο ευρίσκεται ο επιλέξιμος πελάτης.

2. Εκ παραλλήλου με τη διαδικασία και το χρονοδιάγραμμα που προβλέπονται στο άρθρο 28, και πριν από την πάροδο του μισού διαστήματος που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο, η Επιτροπή επανεξετάζει την εφαρμογή του στοιχείου β) της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου βάσει των εξελίξεων της αγοράς και λαμβάνοντας υπόψη το κοινό συμφέρον. Βάσει της πείρας που έχει αποκτηθεί, η Επιτροπή αξιολογεί την κατάσταση και υποβάλλει έκθεση για ενδεχόμενες ανισορροπίες στο άνοιγμα των αγορών φυσικού αερίου όσον αφορά την παράγραφο 1 στοιχείο β).

Άρθρο 20

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε:

- οι εγκατεστημένες στο έδαφός τους επιχειρήσεις φυσικού αερίου να μπορούν να εφοδιάζονται με απευθείας αγωγό τους πελάτες που περιγράφονται στο άρθρο 18 της παρούσας οδηγίας,
- κάθε τέτοιος επιλέξιμος πελάτης εντός του εδάφους τους να μπορεί να εφοδιάζεται από επιχειρήσεις φυσικού αερίου με απευθείας αγωγό.

2. Όταν η κατασκευή ή εκμετάλλευση απευθείας αγωγών απαιτεί άδεια (π.χ. ειδική άδεια, συναίνεση, εκχώρηση, συγκατάθεση ή έγκριση), τα κράτη μέλη ή οι υπ' αυτών οριζόμενες αρμόδιες αρχές καθορίζουν τα κριτήρια για τη χορήγηση αδειών κατασκευής ή εκμετάλλευσης απευθείας αγωγών στο έδαφός τους. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να είναι αντικειμενικά, διαφανή και αμερόληπτα.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν ως προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας κατασκευής απευθείας αγωγού είτε την απαγόρευση πρόσβασης στα δίκτυα βάσει του άρθρου 17, είτε την κίνηση διαδικασίας επίλυσης διαφορών δυνάμει του άρθρου 21.

Άρθρο 21

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη διαπραγματεύονται την πρόσβαση στο δίκτυο καλόπιστα χωρίς να καταχρώνται τη διαπραγματευτική τους θέση για να εμποδίσουν την αίσια έκβαση των διαπραγματεύσεων.

2. Τα κράτη μέλη ορίζουν αρμόδια αρχή, ανεξάρτητη από τα συμβαλλόμενα μέρη, για την ταχεία επίλυση διαφορών περί τις εν λόγω διαπραγματεύσεις. Η αρχή αυτή επιλύει ειδικότερα τις διαφορές που αφορούν διαπραγματεύσεις και απαγόρευση πρόσβασης εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Η αρμόδια αρχή υποβάλλει τα συμπεράσματά της το ταχύτερο ή εάν είναι εφικτό, εντός δώδεκα εβδομάδων από την ημερομηνία της σχετικής προσφυγής. Η προσφυγή στην αρχή αυτή γίνεται με την επιφύλαξη της άσκησης των δικαιωμάτων προσφυγής δυνάμει της κοινοτικής νομοθεσίας.

3. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών, αρμόδια για την επίλυση της διαφοράς είναι η αρχή επίλυσης της διαφοράς η οποία καλύπτει το δίκτυο της επιχείρησης φυσικού αερίου που απαγορεύει τη χρησιμοποίηση του δικτύου ή την πρόσβαση σ' αυτό. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών όπου περισσότερες από μία αρχές καλύπτουν το αντίστοιχο δίκτυο, οι αρχές προβαίνουν σε συνεννοήσεις ώστε να εξασφαλίσουν τη συνεπή εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 22

Τα κράτη μέλη δημιουργούν κατάλληλους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς ρύθμισης, ελέγχου και διαφάνειας ώστε να αποφεύγεται κάθε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, κυρίως εις βάρος των καταναλωτών, και κάθε εξοντωτική συμπεριφορά. Στους μηχανισμούς αυτούς λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις της συνθήκης και ιδίως το άρθρο 86.

Άρθρο 23

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου και οι πελάτες που πρέπει να είναι επιλέξιμοι δυνάμει του άρθρου 18 να μπορούν, όπου και αν είναι εγκατεστημένοι, να έχουν πρόσβαση σε ανάντη δίκτυα αγωγών συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων παροχής τεχνικών υπηρεσιών που συνεπάγεται η πρόσβαση αυτή, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, εκτός από τα μέρη των εν λόγω δικτύων και εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται για τοπικές δραστηριότητες παραγωγής στον τόπο όπου παράγεται το αέριο. Τα μέτρα αυτά κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29.

2. Η πρόσβαση της παραγράφου 1 παρέχεται όπως ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τους στόχους της δίκαιης και ελεύθερης πρόσβασης, της δημιουργίας ανταγωνιστικής

αγοράς στον τομέα του φυσικού αερίου και της αποφυγής καταχρήσεων κυρίαρχης θέσης λαμβάνοντας υπόψη την ασφάλεια και την τακτικότητα του ανεφοδιασμού, την υπαρκτή ή εφικτή παραγωγική ικανότητα και την προστασία του περιβάλλοντος. Λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

- α) ανάγκη απαγόρευσης της πρόσβασης σε περίπτωση ασυμβατότητας των τεχνικών προδιαγραφών, η οποία δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ευλόγως·
- β) ανάγκη αποφυγής δυσκολιών οι οποίες δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν ευλόγως και θα ζημίωναν την αποτελεσματική, υφιστάμενη ή μελλοντική, παραγωγή υδρογονανθράκων όπου συμπεριλαμβάνονται και τα κοιτάσματα οριακής οικονομικής βιωσιμότητας·
- γ) ανάγκη ικανοποίησης των ευλόγων και δεόντως αποδεδειγμένων αναγκών του ιδιοκτήτη ή φορέα του ανάντη δικτύου αγωγών για τη μεταφορά και επεξεργασία αερίου και των συμφερόντων όλων των άλλων χρηστών του ανάντη δικτύου ή των σχετικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας και διεκπεραίωσης που ενδέχεται να θίγονται·
- δ) ανάγκη εφαρμογής των νόμων και διοικητικών τους ρυθμίσεων, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, για τη χορήγηση άδειας παραγωγής ή ανάντη αναπτυξιακής δραστηριότητας.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την ύπαρξη μηχανισμών διευθέτησης διαφορών, συμπεριλαμβανομένης και μιας αρχής ανεξάρτητης από τα μέρη η οποία θα έχει πρόσβαση σε όλες τις σχετικές πληροφορίες για την ταχεία επίλυση διαφορών περί την πρόσβαση σε ανάντη δίκτυα αγωγών, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια της παραγράφου 2 και τον αριθμό των μερών που μπορεί να διαπραγματεύονται την πρόσβαση σε τέτοια δίκτυα.

4. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών, εφαρμόζονται οι μηχανισμοί διευθέτησης του κράτους μέλους που έχει δικαιοδοσία στο ανάντη δίκτυο αγωγών, το οποίο απαγορεύει την πρόσβαση. Σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών όπου περισσότερα από ένα κράτη μέλη καλύπτουν το οικείο δίκτυο, τα εν λόγω κράτη μέλη συνεννοούνται με σκοπό τη συνεπή εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 24

1. Σε περίπτωση αιφνίδιας κρίσης στην ενεργειακή αγορά ή εφόσον απειλούνται η σωματική ακεραιότητα ή η ασφάλεια

των προσώπων, των μηχανημάτων ή των εγκαταστάσεων, ή η αριότητα του δικτύου, ένα κράτος μέλος μπορεί να λάβει προσωρινώς τα αναγκαία μέτρα διασφάλισης.

2. Τα μέτρα αυτά πρέπει να προκαλούν τις ελάχιστες δυνατές διαταραχές στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να μην υπερβαίνουν την έκταση που είναι απολύτως αναγκαία για την αντιμετώπιση των αιφνίδιων δυσχερειών που έχουν προκύψει.

3. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος κοινοποιεί το ταχύτερο τα μέτρα αυτά στα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή, η οποία μπορεί να αποφασίσει ότι το εν λόγω κράτος μέλος οφείλει να τα τροποποιήσει ή να τα καταργήσει, εφόσον προκαλούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και διαταράσσουν τις συναλλαγές κατά τρόπο ασυμβίβαστο με το κοινό συμφέρον.

Άρθρο 25

1. Εάν μια επιχείρηση φυσικού αερίου αντιμετωπίζει ή αναμένει να αντιμετωπίσει σοβαρές οικονομικές και χρηματοπιστωτικές δυσχέριες λόγω των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει βάσει ή περισσότερων συμβάσεων περί υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής φυσικού αερίου, μπορεί να υποβληθεί, στο οικείο κράτος μέλος ή στην υποδεικνυόμενη αρμόδια αρχή, αίτηση για προσωρινή παρέκκλιση από το άρθρο 15 ή/και το άρθρο 16. Κατ' επιλογή των κρατών μελών, οι αιτήσεις υποβάλλονται χωριστά για κάθε περίπτωση είτε πριν είτε μετά την απαγόρευση πρόσβασης στο δίκτυο. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να παρέχουν στην επιχείρηση φυσικού αερίου τη δυνατότητα υποβολής αίτησης είτε πριν είτε μετά την απαγόρευση πρόσβασης στο δίκτυο. Όταν μια επιχείρηση φυσικού αερίου απαγορεύει την πρόσβαση, η αίτηση υποβάλλεται το ταχύτερο. Οι αιτήσεις συνοδεύονται από όλες τις χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τη φύση και την έκταση του προβλήματος και τις προσπάθειες που καταβάλλονται από την επιχείρηση φυσικού αερίου για την επίλυση του προβλήματος.

Εάν δεν έχουν εύλογες εναλλακτικές λύσεις και λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της παραγράφου 3, το κράτος μέλος ή η ορισθείσα αρμόδια αρχή μπορεί να χορηγήσει παρέκκλιση.

2. Το κράτος μέλος ή η ορισθείσα αρμόδια αρχή κοινοποιεί το ταχύτερο στην Επιτροπή την απόφαση χορήγησης παρέκκλισης και όλες τις χρήσιμες πληροφορίες αναφορικά με την παρέκκλιση. Οι πληροφορίες μπορούν να υποβάλλονται στην Επιτροπή συνολικά, ώστε να της επιτρέπουν να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση. Εντός τεσσάρων εβδομάδων από την παραλαβή της κοινοποίησης αυτής, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το οικείο κράτος μέλος ή την ορισθείσα αρμόδια αρχή να τροποποιήσει ή να αποσύρει την απόφαση για τη χορήγηση παρέκκλισης. Εάν το οικείο κράτος μέλος ή η ορισθείσα αρμόδια αρχή δεν συμμορφω-

θεί με την αίτηση αυτή εντός τεσσάρων εβδομάδων, λαμβάνεται ταχέως τελική απόφαση με τη διαδικασία I του άρθρου 2 της απόφασης 87/373/ΕΟΚ.

Η Επιτροπή τηρεί την εμπιστευτικότητα των εμπορικών ευαίσθητων πληροφοριών.

3. Όταν λαμβάνουν απόφαση για τις παρεκκλίσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, το κράτος μέλος, ή η υπ' αυτού οριζόμενη αρμόδια αρχή και η Επιτροπή λαμβάνουν ειδικότερα υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) την επιδιωκόμενη επίτευξη ανταγωνιστικής αγοράς αερίου·
- β) την ανάγκη εκπλήρωσης υποχρεώσεων κοινής ωφελείας και εγγύησης της ασφάλειας του εφοδιασμού·
- γ) τη θέση της επιχείρησης φυσικού αερίου στην αγορά φυσικού αερίου και την πραγματική κατάσταση του ανταγωνισμού στην ίδια αγορά·
- δ) τη σοβαρότητα των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών δυσχερειών που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου και οι επιχειρήσεις μεταφοράς ή οι επιλέξιμοι πελάτες·
- ε) τις ημερομηνίες υπογραφής και τους όρους της εν λόγω σύμβασης ή συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένου του κατά πόσον προβλέπουν το ενδεχόμενο αλλαγής της αγοράς·
- στ) τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την επίλυση του προβλήματος·
- ζ) το κατά πόσον, αποδεχόμενη τις εν λόγω δεσμεύσεις υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής η επιχείρηση θα μπορούσε ευλόγως να προβλέψει, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, ότι ήταν πιθανόν να ανακλύσουν σοβαρές δυσχέρειες·
- η) το επίπεδο διασύνδεσης του δικτύου με άλλα δίκτυα, και το βαθμό διαλειτουργικότητάς τους, και
- θ) τις επιπτώσεις που θα έχει η χορήγηση παρέκκλισης επί της ορθής εφαρμογής της παρούσας οδηγίας όσον αφορά την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου.

Η απόφαση σχετικά με αίτηση παρέκκλισης που αφορά συμβάσεις υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής συναφθείσες πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, δεν πρέπει να καθιστά αδύνατη την εξεύρεση οικονομικώς βιώσιμων εναλλακτικών διεξόδων. Εν πάση περιπτώσει, δεν θεωρείται ότι υπάρχουν σοβαρές δυσχέρειες όταν οι πωλήσεις φυσικού αερίου δεν έχουν κατέλθει κάτω από το εγγυημένο επίπεδο ελάχιστης ζήτησης, το οποίο προβλέπεται στις συμβάσεις υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής ή εφόσον η συγκεκριμένη σύμβαση μπορεί να προσαρμοσθεί ή η επιχείρηση φυσικού αερίου μπορεί να βρει εναλλακτικές διεξόδους διάθεσης.

4. Οι επιχειρήσεις φυσικού αερίου, στις οποίες δεν έχει χορηγηθεί η παρέκκλιση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, δεν απαγορεύουν ή παύουν να απαγορεύουν την πρόσβαση στο δίκτυο λόγω δεσμεύσεων υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής τις οποίες έχουν αναλάβει με σύμβαση αγοράς φυσικού αερίου. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την τήρηση των σχετικών διατάξεων του κεφαλαίου VI.

5. Οι τυχόν παρεκκλίσεις που χορηγούνται δυνάμει των ως άνω διατάξεων πρέπει να αιτιολογούνται δεόντως. Η Επιτροπή δημοσιεύει την απόφαση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

6. Εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση ανασκόπησης σχετικά με την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, προκειμένου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να μπορέσουν να εξετάσουν, σε εύθετο χρόνο, την ανάγκη προσαρμογών του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 26

1. Τα κράτη μέλη τα οποία δεν είναι άμεσα συνδεδεμένα με το διασυνδεδεμένο δίκτυο κάποιου άλλου κράτους μέλους και έχουν μόνο έναν κύριο εξωτερικό προμηθευτή, μπορούν να παρεκκλίνουν από το άρθρο 4, το άρθρο 18 παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 6 ή/και το άρθρο 20 της παρούσας οδηγίας. Ο προμηθευτής που διαθέτει μερίδιο της αγοράς μεγαλύτερο του 75 % θεωρείται κύριος προμηθευτής. Η παρέκκλιση αυτή λήγει αυτομάτως από τη στιγμή που παύει να ισχύει τουλάχιστον μία από τις ως άνω προϋποθέσεις. Όλες αυτές οι παρεκκλίσεις κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

2. Ένα κράτος μέλος το οποίο χαρακτηρίζεται ως αναδυόμενη αγορά και λόγω της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα αντιμετώπιζε ουσιαστικά προβλήματα, μη συνδεδεμένα με τις συμβατικές δεσμεύσεις υποχρεωτικής αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής που αναφέρονται στο άρθρο 25, μπορεί να παρεκκλίνει από το άρθρο 4, το άρθρο 18 παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 6 ή/και το άρθρο 20 της παρούσας οδηγίας. Η παρέκκλιση αυτή λήγει αυτομάτως μόλις το κράτος μέλος παύσει να χαρακτηρίζεται ως αναδυόμενη αγορά. Όλες αυτές οι παρεκκλίσεις κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

3. Όταν η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα δημιουργούσε ουσιαστικά προβλήματα σε μια γεωγραφικά περιορισμένη περιοχή κράτους μέλους ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη της μεταφορικής υποδομής και με σκοπό την ενθάρρυνση των επενδύσεων, το κράτος μέλος μπορεί να υποβάλει στην Επιτροπή αίτηση προσωρινής παρέκκλισης από το άρθρο 4, το άρθρο 18 παράγραφοι 1, 2, 3, 4 και 6 ή/και το άρθρο 20 για αναπτυξιακές ενέργειες εντός της περιοχής αυτής.

4. Η Επιτροπή μπορεί να χορηγήσει την παρέκκλιση που αναφέρεται στην παράγραφο 3 λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

- την ανάγκη επενδύσεων σε υποδομές, οι οποίες δεν θα ήταν οικονομικά εφικτές σε συνθήκες ανταγωνιστικής αγοράς,
- το επίπεδο και τις προοπτικές απόσβεσης των απαιτούμενων επενδύσεων,
- το μέγεθος και την ωριμότητα του δικτύου αερίου στην εν λόγω περιοχή,
- τις προοπτικές της οικείας αγοράς αερίου,
- το γεωγραφικό μέγεθος και τα χαρακτηριστικά της οικείας περιοχής ή περιφέρειας,
- τους κοινωνικοοικονομικούς και δημογραφικούς παράγοντες.

Παρέκλιση μπορεί να χορηγείται μόνον εφόσον δεν υπάρχει υποδομή φυσικού αερίου ή εάν αυτή έχει δημιουργηθεί εντός των τελευταίων δέκα ετών. Η προσωρινή παρέκλιση δεν μπορεί να υπερβεί τα δέκα έτη μετά την πρώτη προμήθεια φυσικού αερίου στην περιοχή.

5. Η Επιτροπή ενημερώνει τα κράτη μέλη για τις υποβληθείσες σύμφωνα με την παράγραφο 3 αιτήσεις προτού λάβει την απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 4, λαμβάνοντας υπόψη τις επιταγές της εμπιστευτικότητας. Η απόφαση καθώς και οι παρεκκλίσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 27

1. Εντός του πρώτου έτους μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση για τις απαιτήσεις εναρμόνισης που δεν συνδέονται με τις διατάξεις της οδηγίας. Εάν χρειάζεται, η Επιτροπή συνοδεύει την έκθεση με τις προτάσεις εναρμόνισης που είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφαινόμενοι για τις εν λόγω προτάσεις εντός δύο ετών από την υποβολή τους.

Άρθρο 28

Η Επιτροπή επανεξετάζει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση για την αποκτηθείσα πείρα όσον αφορά τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου και την εφαρμογή των αναφερόμενων στο άρθρο 3 γενικών κανόνων προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο να εξετάσουν εν καιρώ, βάσει της πείρας αυτής, τη δυνατότητα θέσπισης διατάξεων για την περαιτέρω βελτίωση της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου, οι οποίες θα παράγουν αποτέλεσμα δέκα έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 29

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο δύο έτη από την ημερομηνία που ορίζεται στο άρθρο 30. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από τέτοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με αυτή την αναφορά θεσπίζονται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 30

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 31

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 22 Ιουνίου 1998.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J.M. GIL-ROBLES

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. CUNNINGHAM